

ปีงบประมาณ 2548

โครงการประเมินความต้องการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ผลวง ในพื้นที่เกษตรกรรมภาคตะวันออกของประเทศไทย

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.เอมอร อังสุรัตน์ สังกัดหน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อคัดเลือกอาสาสมัครผลวงที่เป็นตัวแทนเชื่อมโยงชุมชนกับสำนักผลวงและการบินเกษตร และจังหวัดเครือข่าย 2) เพื่อทราบความต้องการใช้ประโยชน์ผลวงของชุมชน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการให้บริการผลวงบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เป็นตัวแทนแต่ละตำบลที่ได้จากการคัดเลือกทั้งในเชิงนโยบายจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเชิงปฏิบัติงานจากเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่เรียกว่า “อาสาสมัครผลวงประจำตำบล” จาก 8 จังหวัดภาคตะวันออก

วิธีวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับอาสาสมัครผลวงระดับตำบล และแบบเสวนาระดมความคิดเห็นทั้งจากอาสาสมัครผลวงระดับตำบล จำนวน 515 คน อาสาสมัครผลวงระดับอำเภอ จำนวน 140 คน และอาสาสมัครผลวงระดับจังหวัดทั้ง 8 จังหวัด จำนวน 16 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า อสผล.ระดับตำบลเป็นกรรมการ และสมาชิกทั่วไปของ อบต. ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน พี่เชษฐภคินีที่สำคัญ คือ ทุเรียน มังคุด และเงาะ ข้าว มันสำปะหลัง และยางพารา ตามลำดับ สำหรับความต้องการใช้ประโยชน์ผลวงของชุมชน พบว่า แหล่งน้ำสาธารณะทุกชนิด และสระน้ำขุดใช้เอง ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอต่อการใช้งานทุกประเภทโดยเฉพาะด้านการเกษตรในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม และต้นเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ช่วงเดือนที่ต้องการให้ทำฝนมากที่สุด คือ ช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน

แนวทางการให้บริการผลวงบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า อสผล. ระดับตำบลส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วม และยินดีที่จะขยายเครือข่าย อสผล. ระดับตำบลในชุมชน นอกจากนี้ ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการตั้งฐานปฏิบัติการผลวงในท้องถิ่นมากที่สุด